

Un projecte comú per a una ciutat solidària?

Joan Gaya

Possiblement és correcte considerar que la nostra és una ciutat solidària. Aquesta comunicació, partint d'aquest fent, para atenció en la "solidaritat exterior" –el Tercer Món–, i es fa una proposta agosarada: reduir el nombre de projectes i accions que es promouen des de la nostra ciutat, concentrant-nos en unes poques, abocant-hi tots els recursos col·lectius, privats i públics, organitzats i individuals, a fi d'aconseguir una major eficiència. Abans, però, s'exposen unes reflexions sobre les motivacions individuals de la solidaritat.

Sant Cugat, ciutat solidària. El nombre de ONGs assentades amb força és molt ampli, i també hi ha molts ciutadans que, individualment, col·laboren en algunes que no estan directament present a Sant Cugat. També hi ha grups i persones que practiquen la **filantropia**, forma de col·laboració consistent en donar diners –o coses, o fins i tot temps– sense més implicació personal que aquesta. Hi ha ONGs que, a més de promoure la veritable cooperació activa, també promouen paral·lelament aquesta filantropia i així obtenen fons per poder fer allò que realment volen fer. El ventall de possibilitats de treballar és molt ampli: diferents nivells de compromís i dedicació, diferents exigències de preparació, des d'aquí o des d'allà, amb diners o sense...

Les actituds personals respecte la solidaritat. Les actituds amb que es practica la solidaritat també són molt variades. Hi ha, fins i tot, qui té uns profunds sentiments solidaris amb el que s'imagina –evidentment d'una manera parcial– sobre el que passa en els llocs que li ensenya la tele, però no sap, no vol, o potser fins i tot rebutja, practicar la solidaritat en el seu entorn més immediat. Sens dubte, això és una virtut de la tele: no fa pudor, ni gana, ni infecta, ni fa calor, ni fred, ni insulta, ni mata, ni s'hi mor, ni és mal educada, i fins i tot és distreta quan demana "quartos". I així, si ens ha fet neguitejar una mica, sempre podem anar, si ens recordem, al banc, a donar una almoïna. Però aquestes actituds no són rebutjables d'entrada, en si mateixa. En la solidaritat, es va creixent de mica en mica, com en tantes altres coses que són fruit del veritable avançament de la civilització. Les motivacions també són diverses: la solidaritat com a fonament vital, com a component de la creença política, com a element religiós, com a solució per una mala consciència... Cal deixar que les primeres reaccions més primàries –pena, filantropia, sensibleria de tele...– duguin a la veritable solidaritat, que, en tot cas, sempre ha de començar en la convivència més propera i no selectiva. En general, però, sempre hi ha un factor comú en la motivació més íntima: ser feliç i, també saber que se n'és més quan es treballa per tal que els altres també ho siguin.

El zero-set per cent. A Sant Cugat, com a moltes altres ciutats, també es dona una altra forma de cooperació que si bé és fruit de la mobilització ciutadana, principalment dels joves més motivats i compromesos, és una forma indirecta, involuntària, encara que volguda per una part, crec que important, de la població: la col·laboració a través dels impostos municipals, amb el 0,7% del pressupost, que es destina a la cooperació. No vull entrar en la vella qüestió tècnica de sobre quina és la partida sobre la que hem d'aplicar el 0,7%, perquè el que és important és que s'apliqui una part del que destinem al bé de la comunitat, al funcionament de la cosa comuna en sentit molt més ampli, a la solidaritat.

Com en altres temes, en aquest cas també el nostre Ajuntament ha estat més sensible al moviment cívic que demanava aquesta aportació que no pas a la necessitat de l'aportació en si mateixa. Com tampoc no va ser sensible als partits polítics, mal dits d'oposició, que li insistien. Però s'ha aconseguit, això és bo, i no en parlem més.

Coordinació. Però cada ONG duu a terme el seu projecte. Seria bo de tenir un inventari d'ONGs de Sant Cugat, incloent-hi aquells grups que no sent pròpiament ONGs, també tenen entre els seus objectius alguna mena d'acció solidària. I també hauríem de disposar d'un inventari de col·laboracions, de projectes, d'accions dutes a terme totalment o parcialment des de Sant Cugat.

Segur que les accions són moltes. Però segur, també, que diverses i disperses. Pot ser bo que siguin diverses, perquè així tothom es pot identificar amb un o altre projecte. Però no és bo que siguin massa disperses, simplement perquè si es concentressin els esforços i els recursos en un o en pocs projectes ben dissenyats, globals, que abastessin aspectes diferents de la vida d'una o varies comunitats concretes, l'eficiència que en trauríem, seria, sens dubte, molt més elevada.

A més, les institucions podrien treballar amb sinèrgia amb les ONGs, aportant no solament els diners del 0,7%, sinó altre tipus de col·laboracions molt útils i necessàries: la col·laboració tècnica del treball de funcionaris i treballadors públics que des d'aquí o des d'allà, amb comissions de servei o incentivats d'alguna manera, poguessin aportar una petita part del seu temps i, sobretot, els seus coneixements, a una altra de les causes comunes de la ciutat: la solidaritat.

Us imagineu, per exemple, que la ciutat de Sant Cugat prenguéssim com a germana una ciutat subdesenvolupada d'allà on vulgueu, i ens concentréssim tots a treballar-hi per ajudar-la a avançar?. No creieu que, en poc temps, es podrien aconseguir unes fites inabastables esmerçant-hi només els recursos que s'aconsegueixen a partir d'un grup concret?. Els metges fent de metges, mestres fent de mestres, joves treballant-hi, arquitectes fent plànols i dirigint obres, paletes i mecànics ensenyant oficis, gent posant-hi diners, l'Ajuntament més diners i coneixements i materials sobrers –com per exemple els ordinadors que ha reutilitzat amb tant encert a Cuba– i, sobretot, algú coordinant tot això, de tal manera que tothom s'hi senti com a casa. I, un cop finalitzat un d'aquests "projecte de projectes", tornem a començar amb un altre.

La proposta té, sens dubte, inconvenients. Però penso que val la pena considerar-la i donar-li forma. Potser no seria "un sol" projecte, sinó uns quants de complementaris, que es podrien planificar en el temps, però com més concentrat, probablement millor.

Cal que els qui treballen més directament promovent els projectes de cooperació es posin d'acord, perquè cadascú pugui dur a terme el seu projecte d'una manera independent, però dins d'un context fortament coordinat, fent prevaler les raons de necessitat, capacitat i eficiència com a motivacions bàsiques de la tria del projecte comú, del lloc i de l'oportunitat.

Cloenda. I quedi clar: quan parlem de solidaritat, de cooperació, de tolerància i de convivència –al capdavall expressions de la fraternitat, la justícia i la igualtat– ens hem de referir tant a la nostra comunitat més propera, a Sant Cugat mateix, com a les comunitats més llunyanes del primer, segon i tercer món, que no sé en quin ordre s'han de posar. En aquesta comunicació, però, m'he centrat sobre les possibilitats de la cooperació "exterior".